

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-fordulóca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond soron 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetési felvétel: Helyben: a kiadóhivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papirkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasensteint és Voglerne (Neuer-Markt 11. sz.) Oppeli Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf-Mosse off. Zeitungs-Agen (Stadt-Seilerstätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart.

Nyitóliteri cikkek: sora után 20 kr. előleg bevétele mellett a szerkesztőséghez czimzendők. Előfizetések s hirdetések a vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.

Előfizetési feltételek

„Kolozs. Közlöny“

1872-iki folyamára:

félévre 6 „ „ „

évnegyedre 3 „ „ „

egy hónapra 1 „ „ „

Az előfizetés minden hó 15-től megújítható.

Előfizetéseket helyben elfogad: a szerkesztőség, Demjén László ur könyv- és Keresztény Pál ur papirkereskedése.

Az előfizetési pénzek a szerkesztőséghez küldendők be.

A „Kol. Köz.“ szerkesztősége.

A Deák-párttal, a tett-párttal szavazunk-e, vagy a mindent kockáztató ellenzékkel?

(Ss.) Az államélet éretlensége mellett tanuskodik az, midőn a polgárok minél tágasb körében talál követőkre azon tévhit, hogy

„csak az hazafi és csak az érez melegen a nép iránt, a ki opponál, s csak is addig, a mig opponál.“

Bár miként szépítsék a dolgot a mi baloldalunk hívei, ők ez elvet vallják, e tévhitet követik, ezt terjesztik nem fontolva meg azt, hogy a politikai fegyver, melyet oly kedvel és hévvel forgatnak már is saját testükre fordult élével, s ha idején le nem teszik, el nem dobják, legelőbb is önmaguknak okoznak vele kárt, sérelmet — hát a hazának! a nemzetnek!

A baloldal semmit se vesz oly zokon, mintha a jobbról heveskedők szemébe mondják: nem vagytok kormányképesek.

Kérdem: miért látnak ebben sérelmet, igaztalanságot? Hisz, eltekintve politikájuk vakmerő kockáztatásról tanuskodó eszközeitől, utjától — programjuknak több a legtávolabbi jövőben, s a legkedvezőbb bel- és külvilágban közt sem elérhető pontjától, tehát a végezel nagyon is légies mivoltától, — a kormányképtelenség fogalma szerintük nem is bűn, hanem erény, melylyel öntudatlanul ők maguk dicsekszenek, s ez eszmével buzdítgatják a kevésbé éretteket, azt bizonygatván azoknak, hogy jó hazafi csak ellenzéki lehet.

Avagy a balpolitika kettős mértéket tart: egyet az alsóbbrendű választók, mást a beavatottak számára? vagy is: kerüli az őszinte nyíltságot, s bár uton utfőlen ezt negylyzi, így gondolkozik: csak teremtsétek meg: ti alsóbb rendű szavazók nekem a többséget, majd akkor beleülünk mi azokba az elátkozott miniszteri székekbe, s akkor az ordre így fog hangzani:

csak a kormánypárti lehet jó hazafi — az ellenzékiek, ezek a jogfosztók, már csak azért is, mert az általunk alig elfoglalt helyekből ismét ki akarnának heppenteni, ezért hiveink, ne hagyjátok!

Bizony ez fura egy őszinteség: kéz alatt arra törekedni, a mit nyíltan kárhoztatnak, szidalmaznak.

Vajon polgártársak! mit mondana egy önálló kereskedő olyan segédjének, ki az üzlet szünperezeiben vagy estendén mindig azt beszélgetné előtte, mily haszontalan dolog a hitel, a szótartás, a rendezett kettős könyvvitel, az udvarias szolgálatkészség — még is váltig állítaná, hogy ő kereskedőnek készül, erre képezi magát mint segéd. Nemde minden jóra való polgárkereskedő azt tanácsolná az ifjunak: vagy keressen más pályát, vagy vessé messze el magától ez elveket, mert azokkal soha sem lesz méltó egy derék kereskedő nevére, s hasznot sem fog szerezni soha.

A mi ellenzékünk is kormányra vágyik ezért akarna parlamenti többséget szerezni magának, ezért akarna többségre jutni Kolozsvárrt is; ezért hirdeti néha elfeledkezése pillanataiban önmagáról, hogy kormányképes, természetesen elhallgatván azt, hogy akkor azután megszűnné ellenzéki lenni nem opponálhatván saját magának.

Ellenzékünk nagyon jól tudja, hogy a kormányok számára a közbizalom az, a mi a kereskedelemnek a hitel; de tudhatná azt is, hogy a közbizalom forrását, melyből minden kormányképes pártnak rendre kell meríteni — megmérgezni nem szabad; — pedig ezt cselekszik azok, kik ma hazafiatlansággal vádolják a nemzet többségét képviselő párt kebeléből kikelt kormányt, tehát parlamenti kormányformában — a nemzet többségét.

Ha nálunk is szilárd gyökeret vert lesz a parlamenti rendszer, és megtanulják: hódolni a többségnek még akkor is, a midőn az nem is új választásokkal, hanem magában a parlament kebelében

ben szótöbbséggel nyilatkozik, a mint ezt Angliában szemléljük; ha nálunk is egyik évben jobb-, másik évben balpárt foglalná el a gyapjuszakokat, vagy is: a kormánypárt cserélkeznék, s a ki tegnap ellenzéki vala, holnap kormánypárti lenne és viszont, — valjon ily viszonyok közt nem látná-e be az ellenzék éretlenebb kortese és választói is azt, hogy a közbizalmat, mely a nemzet tulajdona, nem veheti egyedáruba semmiféle ellenzék, és nem tagadhatja meg azt Magyarországon más okból se, kivált miután a mi parlamenti kormányunk magyar és nemzeti is; ezt pedig, a ki az erdélyi részekben szem elől tévesztü: a haza legfőbb ügyét, üdvét hagyja figyelmen kívül: a magyar birodalom és nemzet életével játszik.

A nemzeti kormány tekintélyét tehát nem szabad megrendíteni, mert erre egy alkotmányos s népképviselői rendszer szerint kormányzott országban minden pártnak szüksége van, legyen az akár ellenzéki is, mert ép azért ellenzék ő ma, hogy elvei győzelemre jutása esetére kormánypárti lehessen.

Ha az iparos tanoncz egy akarná magát remekkészítésre qualificalni, hogy inasévit csupán a házon kívüli takarítás és piacra kőszálás gyakorlatában töltene, még is így haladva a kézműipar szép mesterségeiben, helykén mondogatná mestereinek, hogy sokkalta nagyobb szerű műhelyt fog ő állítani, és diszezsőbb cikkeket fognak ma készíteni, mint az ő masztromja ma készítettet, — hogy ő a mesterség-nemtanulás után lesz derekabb mester, az ilyen gyerekeknek bizonytal kiadnák az utat. S a politikában még is vannak, kik az ily utat is sikerre vezetőknek vélik, az elérhetlen szép dolgok után nyulánczókat megtapsolják!!!

A mi ellenzéki férfaink mindig csak bírálgatják, rozslják azt, a mit a nemzet értelmiségének javát magába ölelő Deákpart jól megfontolva, az élettapasztalat iskolájában járt és jeleskedett vezérek alatt cselekszik; ha azután jobbat kellene ajánlani, eláll a szavuk is, vagy ha mondanak valamit, olyan politika az, mintha valaki egy meredély áthidalására késéleket ajánlana, mint legbiztosabb hidat, melyen bárki szédülés nélkül átsétálhat.

Kolozsvár akarmelyik mestere kinevetné, sőt talán fel is mondana azon inasának, ki keringene, mitsem tanulna, s még is azt akarná elhittetni az ő mentorával, hogy nálánál külön legény lesz ő majd a kézműipar tisztelt mezején: a mindent egy-szerre és nem a maga idejében felkarolni szóval kész, de tetteleg gyarló politikának még is akadnak tapsonczai, bár első lépése is igyekezete is az lenne, kezdjük az építést a romboláson.

Már ha a meglevő alap felforgatása ép a gazdaság, ipar és kereskedés érdekeit nem is sujtáná legelső sorban, még akkor is jobb az építést azokra hagyni, kik a földet megszerzők, s arra oly alapot raknak, melyen az épület napról-napra épülve-épül; mert ezek, ha hiányt vesznek majd észre, a kiigazítást is jobban és könnyebben eszközölhetik, hisz ismerik az egész szerkezetét, míg, a kik csak úgy találmra neki akarják ereszteti a faltörő kosokat, s majd a hulló romok közül akarnák kiválogtatni a használható, a legjobb akarattal is nem tehetnék azt; a hulló köpör elvonná úgy is homályos látásukat és a mi a fő, — a nemzet nyakába onthatnák az egész épületet, s akkor lehetne ugyan e később palota, de nemzet nem léteznék, nem a magyar nemzet gazdálkodnék ama házban, hanem a palota ott állana az ő összevazott véres tetemei fölött. Ide vezet szemmel láthatólag az ellenzék politikája!

Az 1840-es években az a jó gondolata jött volt egy száz papnak, hogy elmegy ő messze Württembergiába, s hoz abból a legszaporább német fajból, hogy a mi jó százaink, itt Erdély földén is megsokasodhassanak — idővel.

A mi ellenzéki polgártársaink ép ellenkező utat követnek, ők minket kevés számú magyarokat két-háromfelé osztogatnak — hoznak közinkbe pesti jobboldali iparost, hogy balpártot csináljon magának — természetesen mindezt azért, hogy erősödjünk, gyarapodjunk.

Mi alig hisszük, hogy Kolozsvár iparosai maguknak ássanak vermet.

Nó, de kísérjük az erdélyi dolgokban járallan politikusokat — azaz, hogy a württembergi svábokat. A szászok adtak nekik tengeri földeket; hanem a jó németek fészekbe tették marokkal a töröküzát — gondolták: így lesz sok hogy mi lett a fészekbe tett töröküzából, a mi derék külvárosi polgártársaink is meg tudják mondani: mi lesz azonban azon politikából, mely egy oly kényes viszonyú országrészt, mint ez az erdélyi, oda dob egy elkecseregett pártharcnak, s

magyart magyar ellen tüzel — ezt is tudhatnák, mi elmondjuk.

minden józanészű polgár el fogja a kockáztató politikát utasítani; mert hát az ígér előre sokat-sokat, a ki rendesen keveset-keveset akar, tud és szokott megtartani; ezért követni fogják a tett pártját, a Deákpartot, mely gondosan, óvatosan épít gyakorlott mestere vezetése alatt, s nem követendő azokat, a kik habarnak, s egy egész országot — százados elmaradottság után egy toppintással akarnák reformálni, felvirágoztatni — természetesen csak szép szíszóval — tetteleg azonban végveszélybe döntene nek mindnyájunkat.

Nekünk a hazafias tettek előbbvalók a leghazafiasabb üres szavaknál, ezért kiáltjuk: éljen Péchy Manó és Hajós János! Kolozsvár országos képviselői, s ezt fogják visszhangoztatni Kolozsvárrt a müvelt kereskedő, a derék iparos és az okos ipari gazda,

mi is magyar iparosokat választunk, a szellem munkásait, iparosait, a kik ha nem is értenek a szalmakalapgyártáshoz, egy öltéssel nem tudják megvarni a cipőt, s egy olló-vágással nem is tudnak modern kabátot szabni — mint ezt politikai dolgokban ellenzéki férfaink ígérgetik — de értenek az állam ügyeihez, a közdolgokhoz, érdemeket szereztek e téren, s midőn mint az ipar, kereskedelem és gazdaság felvirágzásán dolgozó Deákpart hívei működtek, páratlan szolgálatakat tettek az egész hazának és városunknak, az egész nemzetnek, úgy mint Kolozsvár minden rendű polgárainak, s e mellett államférfiúi észszel, hazafini érdemmel felruházott férfiak, kik a törvényalkotáshoz is értenek, ezért küldjük mi az országházába, — (és nem küldjük Ráth Károlyt, ki köztünk idegen, s e fölött az ipar és kereskedelem életérdekeinek abc-jét sem érti, a mint azt holnap bebizonyítjuk)

a szellemi munka iparosait:
Péchy Manó és Hajós János
Kolozsvár országos képviselői
éljenek! éljenek!!
N.-Enyed, 1872. jun. 29.
Alsó-Fehérmegye n.-enyedi kerületében báró Kemény István győzött 951 szavazattal gróf Bethlen 523 szavazata ellenében, s így a Deákpart a 3 napig tartott viadalban tulnyomó többséggel tartá meg a tért.

Nem közönséges érdekelttség- és feszültséggel néztünk ezen választás elé, és érdekelttségünk nőtt, midőn az első nap déli zárórájakor gróf Bethlen 358 szavazattal állott báró Kemény 58 szavazata ellenében, mely délután annyira növekedett, hogy Bethlen csak 160 többséget vitt a 2-ik napra.

Ekkor jött azonban a m.-igeni járás, mely kevés idő alatt egyenlővé tette a küzdelmet s pár percz alatt b. Kemény részére előnyt nyert, mely folytonosan emelkedett a csombordi és n.-enyedi járáskor szavazataival, úgy hogy 27-én este b. Kemény István 175 szavazatnyi többséggel bírt, s dacára annak, hogy a városi ellenzék a vidéki pályatársaktól segítettve csoportonként fogta el s vitte tanyájára a vidékieket éppen a megyéhez elől is. Hogy ezan rendtelenségnek vége legyen s az előforduló ilyes eseteknél könnyen eltűnő türelmet helyett bekövetkező összeko czanas az ellenvéleményük közt kikérültesék, s megyéhez előtti tér előtti csoportosulás gátlása végett gyalogság állítottat fel, a bevonulási helyeken pedig egy kis lovas csapat cirkált, de minden bántalom és szó nélkül. Egyszersmind intézkedés történt, hogy az ugyanazon járásbéli külön nézeti választók külön helyen vonuljanak be a szavazási helyre. Ezen intézkedése a választási elnöknek s a deákparti rendezőknek mindenestre helyén volt, mert ekkép semmi nemű kellemetlen összeko czanas előjövő és már szavazott törőstolásokkal el lőn kerülve, de azért a szavazók tetszés szerint adhatták szavazatukat a jelöltekre. Délután pedig, midőn tömeges bevonulás már nem volt, mindennemű felügyelet megszűnt. De az ellenzéki uraknak szörnyen zokan esett, hogy nekik, kik már szavaztak és így helyök nem volt, nem engedték meg a szavazók közé vegyülni, miben egyenlő részüket volt minden más véleményével. Ők feleslegesnek tartották a katonaságot akkor is, midőn rajtuk keresztül törve az udvart egészen elboriták. Ők pressiót láttak abban, hogy b. Kemény nem ugyan a választó csoportok közé, hanem néha a lépcsőre kijött s ott, a nélkül, hogy a választókhoz csak szólt volna is, egyet mást kérdett környezőtől; és végül azt hiték, hogy a választó másképpen nem is jöhet ki a főispán kertjéből, mint ha ott órák-hosszáig bejárják, megkoppaltatják s az alatt rettentő fenyegetéssel betanítatják velők a jelölt nevet. Mely utóbbi nagy dolognak egyszerű históriája az, hogy az egy járásból való külön nézeti választók egy része a kertajtón, másika a kapun erőszakkal be, de bárkit tartóztatni vagy éppen zárva tartani senki sem próbált.

Nó, de a képzelt sebes szárnyú sas, s ha jó bortól van feltűzelve, csak hamar meglát olyasmit, mihez halandónak képessége nincs; nála a tudás hatása végtelen, de sokszor nagyon hasonlít az abronchhoz, mely levegőnél egyebet nem szorít.

Délután 6 óra felé tehát a sérelmek óriási nagyságától feltűzelt nagysokaság egy szál óvás tétel, illetőleg panasza vagy mosoda kíséretében a megyéhez bevonulván, ott Vajna Ádám polgártárs és városi főjegyző kinyilatkoztatta, hogy a választástól visszavonulnak s bizalmi férfiakat az eltávozásra felhivta. Ezzel eltávoztak; a bizottság pedig a kiszabott határidőig folytatván működését az „áramlat“ után is, ekkor kinyilvánította a bizottság elnöke mlgos Boér Ferencz ur, hogy a beadott 1490 szavazatból b. Kemény István 951-et, gróf Bethlen Ferencz 523 s mások, (többek közt „az Isten és a császár“) 16 szavazatot kapván, b. Kemény István van hivatalva képviselni e kerület deákparti választóinak elveit.

Mi pedig kik ezen elveknek hű követői vagyunk s ennek megmentésére a törvény határai között csekély erőnkhez mérten meg tettük a lehetőt, jövőre nézve ez elveknek, melyek sikerét, s jelenleg üdvös voltát tények igazolták s fogják igazolni, nagyobb elterjedését és megértését biztosítani törekedünk, hogy azon balfogalmak és fenyegető állítások, mikkel a balpárti szavazók nagyobb része saturálva és felizgatva volt, elenyésszenek s a józan belátásnak adjanak helyet.

Az alvinczi kerületben Barsay Ákos 1791 szavazattal választott meg R. L. ellenjelölt nélkül.

Nylvános számadás.

Az árvaház és bonne-képezde javára f. hó 17-én tartott színházi jótékony előadás bevételeiről és kiadásairól.
A. Bevétel.
1. Összes bevétel 650 ft 30 kr. (Ez összegből 5 ft külön az árvaház javára folyt be.) Felülfizettek, illetőleg jegyeikért adtak: K. páholyért b. Wesselényi Farkasné 15 ft, b. Kemény Istvánné 5 ft, Ugron Julia 5 ft, dr Fischer Lajosné 5 ft, dr Gál 5 ft, Gálóczi Károlyné 5 ft, Boér Bertha 5 ft; alsó páholyért: Tompa Károly 5 ft, Nagy Elek 5 ft, Wagner Frigyes 5 ft, özv. Fehér Mártonné 5 ft, Korbuly Bogdán 5 ft, Gáman Sigmund 4 ft, N. N. 4 ft; felső páholyért: Bogdán Istvánné 5 ft, Kis Mór 5 ft, Szabó Károlyné 3 ft, Macedonfi 6 ft; erkélyszékért: dr Machik 10 ft, Peirán János 3 ft; zártszékért: Szily Alajos 2 ft, b. Inozdi Sigmund 2 ft, Ajtai Albert 1 ft, Papp Miklósné négyért 4 ft, özv. Fehér Mártonné kettőért 2 ft, Merza Istvánné háromért 5 ft, Czink Jánosné háromért 5 ft, Görög István 1 ft, Vincze István kettőért 2 ft, Végli Lajos 1 ft, Vikol Simon 1 ft, Fried Adolf 1 ft, P. A. négyért 4 ft, Bán Istvánné 1 ft, N. N. 1 ft, Stéger Mihály négyért 4 ft 20 kr.

B. Kiadás.

1. Összes kiadás (a részletes számadás, illetőleg nyugták alolrottaknál megtekinthetők) 181 ft 27 kr.

Levonva a bevételből 650 ft 30 kr.
a kiadást 181 ft 27 kr.
tisztta jövedelem 469 ft 3 kr.Ebből nem jön osztalék alá a fenn jelzett 5 ft; a fennmaradó 464 ft 3 krből 2/3 az árvaházé 309 ft 35 2/3 kr.
1/3 a bonne-képezdeé 154 ft 67 1/3 kr.
összesen 464 ft 3 kr.

Kedves köteletségünknek tartjuk a nyilvánosság színe előtt legmelegebb köszönetünket kifejezni a t. cz. közreműködőknek; első sorban Prielle Cornelia asszonynak és Szerdahelyi Kálmán urnak, kik szívesek voltak az egész előadás jövedelmét a fenn jelzett jótékony célra felajánlani; továbbá Korbuly Ida és Horváth Róza kisasszonyoknak, K. Papp Miklósné asszonynak, Kohlert Gyula és Jákob Jakab urnaknak, valamint a zeneconservatorium összes tagjainak, buzgó fáradozásaikért. Színházi titkár Sándor József és Várady Károly urnaknak, s végre a t. felülfizetőknek.

Kolozsvárrt, 1872. jun. 21.

B. Bornemissza Ignáczné, Szász Domokosné, az árvah. biz. elnöke.

A „Kol. Köz.“ eredeti távsürgönye.

Medgyesen: Schreiber Frigyes és Sachsenheim Albert, N.-Szebenben: Raucher Jakab és Kopp Gusztáv, Segesvárrt: Gull József polgármester, Dobokamegye alsókerületében: gr. Wass Samu, mindnyájan deákpartiak választottak országgyűlési képviselőkké.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, július 2. 1872.

— Féléves és évnegyedes t. előfizetőinket kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mielőbb megújítani, nehogy a lap megküldésében fennakadás történjék. A szerkesztőség.

— Nyilvános köszönet. Városunk lelkes és áldozatkész polgára t. Kibédy Biasini Domokos ur a folyó év június hó 13-án tartott tüzőltó diszgyakorlat ületéből

—15